

Piotr Dawid

In natali sancti Stanislai Episcopi et Confessoris : (lectio I)

Collectanea Theologica 17/1-2, 179-182

1936

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

LE TEXTE.

IN NATALI SANCTI STANISLAI EPISCOPI ET CONFESSORIS¹⁾.

(Lectio I²⁾).

Olim a gentiliū oculis deterſa caligine, et ab eorum cordibus infidelitatis gelide hieme ſecedente, vernalis ex eo ſucceſſit amenitas redolentium florum venuſtate decora, quod eccleſie prius deſerte ac ſterili filii devotione precipui, valloque conſtantie premuniti naſcuntur, qui ut flores primevi et diſfuſam ſpirant ſuavitatem odoris, et uberioris per Dei gratiam fructum ſibi proferunt honeſtatis. Sicque filiorum ſibi multitudine proveniente innumera, ſuique loco a mari uſque ad mare tentorii dilatato, infra ipſius invaluit terminos vox turturis gemitus ac doloris, dum ſeva mitescens tyrannorum crudelitas, ydolis exterminio traditis, ad lamenta penitentie ſuffragante illo cuius ſtupenda ſunt opera, mirifice ſe convertit. Gaudeat itaque ob hoc ipſa eccleſia, quae probroſe detrimenta ſterilitatis abiciens, ſalubris incrementa fertilitatis ſuſcepit, ac nuptiali federe nunc illi gratioſa conjungitur, a quo priuſquam eſſet aſſumpta de gentibus, invenerat ſe deſertam. Letetur igitur emuleque ſue de terreſtri etiam ejecte Jeruſalem, ſynagoge videlicet dudum ſibi huius ſterilitatis incomoda impengenti ſecura reſpondeat, quia jam ſue proliſ fecunditate celeſtis muri Jeruſalem cicatrix obducitur, et que antiqui habitatores vacua domicilia reliquerunt, ipſa ſue univerſitatis illuſtrabat preſentia, felici poſtmodum perfectione ſui atque integritate gaudente. Porro ne huiusmodi exuberante letitia quiſpiam in valle

¹⁾ Nous croyons utile de publier intégralement ces leçons et non pas ſeulement la concluſion cracovienne. On remarque un ſyſtème de ponctuation deſtiné moins à marquer les diſiſions logiques de la phrase que ſes diſiſions rythmiques; la bulle eſt en effet rédigée en une proſe d'art dont les membres ſe terminent par des clauſules rythmiques de curſus; les points, que nous donnos ici d'après le manuſcrit, ſuivent chacune des clauſules qui devaient être marquées dans la lecture publique.

²⁾ Le début des autres leçons n'eſt pas indiqué.

miserie morientium terra requiem posset sibi polliceri continuam. cujus vita est adversus inimicorum ingruentia bella exterorum castra militia super terram. ac ne predicta ecclesia que mater est cunctorum fidelium materne conditionis expers existeret. si solitas presertim in partu quorundam filiorum suorum matrum parientium molestias non subiret. interdum instauratur quodam modo sibi adversitas opportuna. sicut in passione pie memorie beati Stanislai cracoviensis episcopi cujus meritis prefata refulget ecclesia patuit evidenter. Cum enim idem in sortem pontificalis ministerii digne vocatus a Domino. super gregis sibi commissi prudenter custodiam vigilaret. hostium sagaciter exploravit insidias. malignantium anticipavit consilia. emulique nostri deprehendens laqueos ipsius caute retiacula dissolvebat. Hic nempe pro suis ovibus cor suum tradiderat ad vigilandum diluculo. ut si quem gravi forte deprehenderet temptatione concussum. mox ubere consolationis adhibito eum erigeret desolatum. et quem in bono proficientem adverteret. eum gratulationis ubere protinus confortaret. ut non minus per hoc deficientibus quam proficientibus subditis se claris indiciis ostenderet esse matrem. Verum cum non sine interne mentis angustia. regem polonorum nomine Bolesianum (sic) tantum horrendis voluptatibus subici. carnisque nephandis illecebris cerneret enervari. ut in passiones ignominie traditus. et inhumanis contumeliis afficiens corpus suum. mulierum mammillis avulsis propriis exinde liberis. catulos apponeret miserabiliter educandos. ne execrandam fovere malitiam et iniquitati ejusdem regis videretur prefatus pontifex per dissimulationem favere. postquam ipsum a premissis flagitiis sedula et paterna correctione evocare non potuit. in ipsum consulte medicinalem Petri gladium exercuit in spiritu lenitatis. sperans ut percussus dolens. ad percutientem se in humilitate rediret. dominum exercituum suppliciter requirendo. Sed ipse indurato corde medicinam exhorrens. et increpationem abhominans discipline. immo malleum velut stipulam reputans. non solum nulla penitudine se correxit. verum etiam ad peiora in sue dampnationis cumulum provocatus. juxta aram non ordini non loco nec tempori deferens. jussit pontificalibus indutum antistitem per suos satellites diris corporis cruciatibus deputari. Sed ipsi quotiens in eum irruere temptant. totiens compuncti totiens mansuescunt prostrati. Et tunc idem rex sue inseviens impetuusus tyrannidi. manus in eum convertit sacrilegas. sponsum e gremio sponse. pastorem abstrahit ab ovili. patrem inter filie amp-

*lexus. et filium in visceribus pene obruncavit maternis. faciens irri-
tatus atrocitate ferali ipsius pro dolor corpus inhumaniter in frusta
concredi. velut singulis membrorum partibus pene inflictio deberetur.
Sed ille apud quem patientia pauperum non peribit in finem. non
solum rutilantibus hujus sacratissimi corporis partes splendoribus
illustravit. verum etiam ipsum nullo in eo cicatricis apparente ves-
tigio integritati restituit. et aquilarum suarum presidio miraculose
a ferarum morsibus preservavit. Gustato denique acerrimo ob ze-
lum justitiae calice passionis. cum ab eodem tyranno totaliter puta-
retur consumptus. ecce ut Lucifer oritur. et quasi meridianus fulgor
in firmamento consurgit. propter quod ejus faciem in suis nonnulli
necessitatibus devotissime deprecantur. Ipse quidem defossus. se-
curus dormit. requiescit et non est qui jam ipsum exterreat. Nec
mirum quia civitatem illam honoris et gloriae corona insignitus in-
habitavit. ubi est mansio secunda. populus sine murmure. ac patria ia-
totum continens quod delectat. Verum ne militans ecclesia de tali
ac tanto patrono sic atrociter sibi subtracto. inconsolabiliter quasi
gemitus singultuosos emitteret. si beneficiorum ipsius affluentia
eam non contingeret saepe delectabiliter irrigari. ecce gloriosus in
sanctis suis Dominus volens ejusdem patris plenitudinem gloriose
indiciis exprimere manifestis. et prestolantis ecclesiae grata conferre
super hoc recreationis remedia. fecit ipsum magnis et famosis mi-
raculis coruscare. De quibus facta extitit felicis recordationis domino
Innocentio pape quarto et fratribus suis dominis cardinalibus prout
debet per testes idoneos plena fides. quod ejus inter sanctos ce-
teros implorare subsidium. reputatur merito non indignum. Nam
mortuis vita. lumen cecis. auditus surdis. verbum mutis. claudis
gressus. epilepticis cerebri robur. et demoniacis immundis ab eis
rejectis spiritibus. corporum requies ad ejus invocationem nominis
caelesti dextera subito conferuntur. Et ne hujusmodi rutilantem lu-
cernam sub modio periculose abscondi contingeret. quam idem
Dominus tot mirificis signis recte disposuit super ecclesiae candelabrum
honorifice collocari. praesertim cum ex hoc ignorantium
Deum propellantur tenebrae. confundatur perversum hereticorum
dogma. et fidelium beata credulitas augeatur. predictus summus
pontifex eorumdem fratrum nec non et prelatorum omnium tunc
apud sanctam sedem existentium communicato consilio. predictum
beatum Stanislaum episcopum digne duxit sanctorum cathalogo
adscribendum. Statuit itaque praefatus pontifex. ut octavo idus maii*

die videlicet quo mortis absolutus vinculo victurus perempniter ad fontem superne prodiit voluptatis. festum ejusdem prout miranda ipsius meritorum magnitudo exigit. a Christifidelibus celebretur. ut id eis de thesauris celestibus ejus pia intercessione proveniat. quod ipse prestante Christo percepisse dinoscitur. et possidere perpetuo gloriatur. Gaudeat itaque mater ecclesia quia talem et genuit et educavit filium qui multos in lucem suis produxit exemplis. et ad perfectum Christi servitium pleno magisterio informavit. Letetur et devota turba fidelium. quia rex celorum et dominus. servum suum ad suum preciosum et preclarum palatium cum gloria introduxit. Gratias ergo agamus gratiarum omnium largitori. qui temporibus nostris in quos juxta apostolum immo diu post apostolos fines seculorum devenerunt. ad confirmandam catholice fidei puritatem. et ad corda fidelium in sui redemptoris amore accendenda. sanctum suum mirifice magnificavit. et lucernam super candelabrum posuit. ut omnes qui in domo ipsius congregati sumus. ipsius gaudeamus beneficio bonitatis. Rogemus etiam devotissime conditorem nostrum. ut plebem suam in sancti sui veneratione congregatam. a se non repellat. nec expertem gratie sue relinquat. sed gloriosi pontificis sui meritis quem post ipsum et piissimam ejus genitricem specialem meruimus optinere patronum. nobis prestet veniam delictorum. qui inter ceteros sanctos suos celestium ei plenitudinem contulit gaudiorum. Jhs Xp Dominus noster cui cum Patre et Spiritu sancto sit honor et gloria in secula seculorum. amen.